

Співбесіда з роботодавцем

Успішне проходження співбесіди – це справжнє мистецтво. Мистецтво спілкування, вміння відчувати міру у своїх словах і здатність контролювати свої несвідомі реакції. Щоб пройти співбесіду і отримати бажану посаду, треба вміти поставити себе на місце працедавця, зрозуміти і відчути, які вимоги будуть ставитися до людини, яка претендує на цю роботу. Для досягнення позитивного результату вам потрібно пройти два етапи – підготовку до співбесіди і власне розмову.

Співбесіда з роботодавцем є основним методом оцінки та відбору кандидатів при влаштуванні на роботу. Ваш успіх чи неуспіх залежать не лише від Ваших професійних якостей (освіта, кваліфікація тощо), а і від того, як Ви зарекомендуєте себе на співбесіді.

Для того, щоб Ви мали можливість успішно пройти всі етапи співбесіди, пропонуємо вам ознайомитися з:

- Типи і види співбесіди.
- Підготовка до співбесіди.
- Ваша поведінка під час співбесіди.

Типи співбесід

Попередня співбесіда – спілкування з роботодавцем по телефону з метою первинного виявлення відповідності претендента вимогам вакансії.

Перша та друга співбесіди. Перша – проходить з представником відділу кадрів або менеджером з набору персоналу. Її мета така ж, як і в попередньої співбесіди. Друга – безпосередньо з тим, хто приймає остаточне рішення щодо працевлаштування.

Співбесіда, що проводиться комісією. Цей вид співбесід використовується державними органами влади.

Групова співбесіда. Цей вид співбесід практикують деякі компанії для відбору одного або декількох працівників із групи претендентів.

Види співбесід

1. **Допит** (структуроване інтерв'ю) *Головна ознака:* Вам задають питання в певній послідовності, ніяк не пов'язаній з вашими відповідями.

2. **Роздуми** (проектне інтерв'ю) *Головна ознака:* Вам пропонують прокоментувати яку-небудь ситуацію, викладену усно або намальовану. Задумка заключається в тому, що, говорячи про чужі вчинки, ви виявите свої особисті якості.

3. **Фантазування** (ситуаційне інтерв'ю) *Головна ознака:* Вас просять описати ваші дії у вигаданій ситуації. По вашій відповіді зроблять висновок про те, як ви будете працювати, якщо вас взяти на роботу.

4. **Оцінка** (інтерв'ю по компетенціям) *Головна ознака:* Ваша відповідь оцінюється тільки з однієї точки зору – чи був в ній натяк на потрібні для роботодавця ваші особисті якості.

Підготовка до співбесіди

При підготовці до співбесіди:

- забезпечте себе максимально повною інформацією про підприємство (організацію), куди Вас запрошено на співбесіду (чим вона займається, які перспективи у цього напрямку, впродовж якого часу існує, її юридичний статус, якої думки про організацію преса, наскільки стабільним є склад керівництва);
- підготуйте копії усіх необхідних документів (копії дипломів, резюме, рекомендації, якщо вони є);
- дотримуйтеся ділового стилю в одязі;
- визначте місце знаходження підприємства і маршрут, щоб не спізнитися на зустріч;
- складіть перелік очікуваних запитань і дайте на них відповіді.

Оскільки більшість інтерв'юерів ставлять майже однакові питання, буде дуже прикро, якщо Ви не підготуєтеся до них.

Питання, які Ви можете зустріти при співбесіді:

- *Розкажіть дещо про себе* (Коротка розповідь, мінімум автобіографії, максимум - навичок і досвіду, корисного для нової роботи)
- *Чому нам потрібно прийняти Вас на роботу? Або чому Ви претендуєте на цю посаду?* (Покажіть, що ця робота є для Вас цікавою, і що, працюючи на ній, Ви можете бути корисним як фірмі, так і собі)
- *Чи багато Ви знаєте про нашу компанію? Що Вас приваблює?* (Покажіть свою проінформованість, це покаже, як Ви вмієте знаходити і використовувати інформацію, наскільки Ви зацікавлені саме в цій роботі)
- *Як Ви бачите свій професійний розвиток, кар'єрний ріст через 5 років?* (Працедавцю необхідно зрозуміти — чи є у кандидата чіткі цілі в житті. Керівника, насамперед, цікавить, яку користь Ви, як спеціаліст, можете принести його фірмі)
- *Назвіть Ваші недоліки та переваги* (Працедавці не розраховують почути від Вас якісь особливі зізнання і викриття. Вони оцінюють реакцію кандидата, його винахідливість і адекватність. Якщо працедавець просить перерахувати Ваші переваги і недоліки, назвіть і одні, і інші, але обов'язково в однаковій пропорції)
- *Розкажіть про Вашу сім'ю* (Питаючи Вас про сімейне становище, працедавець намагається виявити рівень мотивації людини під час працевлаштування. Працедавці не люблять замкнених кандидатів, але не люблять і надмірно балакучих)
- *Як Ви любите проводити свій вільний час?* (Продемонструйте активність. Не згадуйте заняття, які символізують пасивний відпочинок)
- *Яку зарплату Ви б хотіли отримувати?* (Найкраще, якщо Ви будете володіти інформацією про середню зарплату на ринку, щоб мати можливість вести дискусію. Знаючи рівень зарплат, Ви зможете впевнено повідомити, що взагалі-то розраховували на зарплату, не нижчу середньої)
- *Яким, на Ваш погляд, може бути Ваш внесок у нашу компанію?*
- *Як Ви вважаєте, чи здатні Ви працювати в колективі?*
- *Коли Ви зможете розпочати роботу, якщо ми візьмемо Вас на це місце?*

Додатково Вам можуть задати ще наступні питання:

- *Чому Ви прийшли саме в нашу компанію? Що вас приваблює?*
- *Чого Ви чекаєте від нової роботи?*
- *До яких ускладнень на новій роботі Ви готові?*
- *Чи готові Ви до роботи понаднормово?*
- *Як Ви розумієте здатність протистояти стресу?*
- *Чого Ви боїтеся у своїй новій роботі?*
- *Чи маєте Ви інші пропозиції роботи?*
- *За що Вас критикували останнім часом?*
- *Наскільки Ви відчуваєте людей, що Вас оточують?*
- *Опишіть, будь ласка, ідеального керівника.*
- *Назвіть три моменти, які Ви боїтеся виявити на новій роботі?*

Підготуйте запитання, які Ви хочете задати роботодавцю (На співбесіді ви маєте такеж право задавати питання і бути таким же ініціативним, як і ваш інтерв'юер).

Питання, які можна і навіть треба ставити:

- режим роботи та відпочинку;
- пільги, умови їх отримання;
- можливість підвищення кваліфікації;
- кар'єра, «техніка» і традиції просування службовими сходами;
- перспективи роботи підприємства (організації, установи).

Найголовніше, налаштуйтеся на співбесіду позитивно.

Ваша поведінка під час співбесіди

Під час співбесіди козирем є чарівність, в якій поєднуються приємна зовнішність, інтелект, вміння спілкуватися, правильно підібрана інтонація, інтерес до інших, почуття власної гідності і шарм.

Ваша поведінка під час співбесіди:

- Якщо Ви прийшли до офісу, будьте з усіма ввічливими та терплячими вітаючись з представником компанії, не подавайте руку першим.
- Відрекомендуйтеся на початку співбесіди та зачекайте на запрошення сісти.
- Тримайтеся вільно, але офіційно, встановіть візуальний контакт з роботодавцем.
- Уважно вислуховуйте запитання, не перебивайте співрозмовника, якщо не зрозуміли - не соромтеся уточнити.
- Відповідайте коротко, по суті.
- Будьте об'єктивними та правдивими, але не надто відвертими.
- Якщо є необхідність подати негативну інформацію про себе, то обов'язково підкріпіть її позитивною.
- Тримайтеся з гідністю, намагайтеся не справляти враження невдахи, але утримуйтеся від зухвалої поведінки.
- Уточніть, як Ви можете дізнатись про результати співбесіди, обговоріть можливість зателефонувати особисто.
- По закінченні співбесіди не забудьте про звичайні правила ввічливості.

У процесі співбесіди Ви здобудете цінний досвід, навіть якщо Вам не запропонують роботу. Спробуйте об'єктивно оцінити себе. Замість того, щоб концентруватися на своїх похибках, з'ясуйте, що Вам може знадобитися іншого разу для уникнення тих самих помилок.

5 проблем спілкування, які можуть зіпсувати інтерв'ю:

- Нечіткі, плутані відповіді на питання.
- Нездатність розповісти про себе без запитань.
- Невпевнені і несміливі відповіді, тихий голос.
- Невміння пояснити свої дії: зміну місць праці, вибір спеціалізації і т.д.
- Непотрібні коментарі, безапеляційні твердження.

Декілька “НЕ” на співбесіді

1. Ні в якому разі не потрібно під час співбесіди відповідати на дзвінки мобільного – взагалі виключіть звук і забудьте про його існування.
2. Не перебивайте співрозмовника і не зводьте всю розмову до обговорення вашої кандидатури – це не монолог, а розмова і двосторонній обмін інформацією.
3. Не будьте надто вдячними або нахабними – одного «дякую» буде цілком достатньо.

Пастки і провокації на співбесіді

Неконкретні запитання

Відповідаючи на запитання, потрібно дати інтерв'юеру ту інформацію, яка його справді цікавить та надавати відомості, які допомогли б краще вас показати. Не казати зайвого, не давати суперечливих даних. Неконкретні запитання трапляються часто, щоб видобути інформацію, яку, можливо, ви і не хотіли б давати.

Пауза

Потрібно вміти тримати паузи. Ви на запропоноване питання відповіли — і чекаєте наступного. А інтерв'юер дивиться на вас, ніби чекаючи продовження. Значно правильніше буде, відповівши на запитання, спокійно та доброзичливо дивитись на інтерв'юера. Тобто випробувувати паузою самого інтерв'юера.

Активне слухання

Намагайтеся відповідь навіть на найскладніше питання вкладати в одну-дві хвилини. Можна, наприклад, окреслити у відповіді лише ключові моменти — і сказати про свою готовність відповісти більше докладно, якщо у цьому є потреба.

Спонування до відвертості

Стежте за собою, тримайтеся привітно, але намагайтеся не казати зайвого. Навіть якщо інтерв'юер викликає величезну симпатію.

Нерозуміння

Ви, як вам здається, добре відповіли на питання. Проте інтерв'юер каже, що не зрозумів. Ви ще раз відповідаєте — а він знову каже, що не зрозумів. Вас можуть перевіряти на стійкість до стресів. Потрібно, не втрачаючи самовладання, спокійно уточнювати, що саме «не зрозумів» інтерв'юер. І, витягнувши з нього уточнення, терпляче пояснювати ще раз.

Про що мовчати на співбесіді

Потрібно чітко розуміти, про що вартує відверто заявляти, а про що краще скромно змовчати.

Професійність поза сумнівом

Ваша професійність не повинна викликати у працедавця жодних сумнівів. А от якщо ви чогось не знаєте або не вмієте, краще не зізнаватися добровільно.

Про зарплату – на десерт

Потрібно мовчати і про майбутню зарплату доки інтерв'юер сам не заговорить на цю тему. Або поки ви не побачите, що ваша кандидатура насправді зацікавила працедавця.

Співбесіда: мовчати чи говорити?

Співбесіда — завжди відповідальна мить в кар'єрі, адже від кожного слова може залежати її результат. Недостатньо старанно обдумувати кожне слово перед тим, як його вимовити, важливо також знати, коли говорити, а коли краще помовчати. Почуття міри в діалозі, правильні паузи і впевнена мова залишають враження адекватної бесіди і приємного співрозмовника.

За якими ознаками можна зрозуміти, що час помовчати:

- Співрозмовник слухає вас неухважно. Швидше за все, йому нецікаво те, що ви говорите, тому не витрачайте час на непотрібне балакання.
- На обличчі інтерв'юера можна легко прочитати здивування. Можливо, ви сказали щось «зайве». Акуратно завершіть свою промову — співрозмовник сам запитає про те, що його цікавить.
- Інтерв'юер відкриває рота, піднімає підборіддя або робить зупиняючі знаки рукою. Так він може дати вам зрозуміти, що хоче щось уточнити, запитати.
- Ви говорите про щось дуже особисте. Нерідко кандидати переходять на відвертість. Але, якщо вчасно зупинитися, можна, все ж таки, врятувати ситуацію.
- Ви говорите і відчуваєте, що формулювати думки вам складно. Зупиніться, не потрібно вправлятися у викривленні мови.

Як можна зрозуміти, що саме час взяти слово:

- Ви відповіли на запитання коротко і без пояснень, і співрозмовник мовчить. Навіть якщо вам немає про що сказати, повторіть те саме, але іншими словами, більш розгорнуто. Можливо, це прояснить ситуацію і вам зададуть наступне запитання.
- На обличчі інтерв'юера читається розчарування і він змовкає. Спробуйте реабілітуватися і розговорити співрозмовника. Для таких випадків майте напоготові питання про компанію.

Як створити невимушену атмосферу на інтерв'ю:

1. Спробуйте схилити до себе співрозмовника. В такому випадку він сам буде допомагати вам робити бесіду гладкою і комфортною. «Віддзеркалюйте» поведінку співрозмовника, поведіть себе так, як він.
2. Спостерігайте за співрозмовником. Найбільша помилка більшості кандидатів в тому, що вони не прислуховуються до настрою інтерв'юера, зациклюючись на власних відчуттях.
3. Розслабтеся. Не бійтеся співрозмовника, розмова обов'язково складеться. Не поспішайте влізати в образ нудного і послідовного, говоріть вільно.

Існує ряд тем, яких бажано не торкатись при співбесіді або бути дуже обережним під час розмови. Якщо ж мова про це все-таки заходить, не відмовляйтеся відповідати. Не лякайтесь. Відповідаючи впевнено та дипломатично на поставлені запитання, ви можете навіть посилити позитивне враження про себе.

Делікатні теми

- Релігійність.
- Політичні погляди.
- Бажання емігрувати.
- Інші теми: сімейні негаразди; плани щодо народження дітей; серйозні матеріальні труднощі; недоліки попередніх роботодавців; проблеми зі здоров'ям.